Utdanningsleders porteføljegjennomgang med sammendrag for Økonomisk institutt

Det overordna målet med alt arbeid med studiet er å utdanne dyktige og reflekterte samfunnsøkonomer med de ressursene vi har. For å få til dette jobber vi med å få til god rekruttering til studiet, undervisning av høy kvalitet og et godt læringsmiljø.

God undervisning omfatter både innhold og form på de enkelte emner og emneporteføljen. Vi jobber kontinuerlig med begge deler. Arbeidet består oftere av mange, små justeringer over tid enn store revisjoner.

I 2024 førte porteføljeprosessen og forventninger om trangere budsjetter fremover at vi brukte mye tid på å revidere emneporteføljen. Dette ledet til nedleggelser og planlagte nedleggelser av emner som få studenter tar, men også planlagte opprettelser av nye emner. Detaljer om dette vil vi legge til under programleders rapport.

Nytt bachelorprogram i økonomi og datavitenskap

Den viktigste planlagte endringen er opprettelse av nytt bachelorprogram i Økonomi og finans. I løpet av 2024 har en arbeidsgruppe utarbeidet søknaden til bachelorprogrammet med planlagt oppstart høsten 2026. Forslaget er vedtatt i instituttstyret og i Fakultetetsstyret. Søknaden er nå til behandling i Universitetsstyret med tilbakemelding i juni 2025.

Det nye bachelorprogrammet i Økonomi og finans vil i stor grad bruke eksisterende emner, men det blir opprettet flere nye emner i finans. Planen er at finansemnene kan velges av studenter på andre studieprogrammer så lenge de har oppfylt forkunnskapskravene.

Nye tverrfaglige samarbeid

Instituttet har inngått to nye tverrfaglige samarbeid i 2024, et med lektorprogrammet på UV og et med ILOS på HF.

Lektorprogrammet: Samfunnsøkonomi skal inngå som et eget studieløp i lektorprogrammet med retningen matematikk. Studieløpet heter “Matematikk og økonomi” og kan velges av nye studenter allerede høsten 2025. Vi ønsker å få flere lærere på videregående med kompetanse i samfunnsøkonomi, og håper at dette tiltaket kan bidra til å utdanne flinke lærere i samfunnsøkonomi med god kompetanse i matematikk.

Vi er også med i et samarbeid med ILOS (Institutt for litteratur, områdestudier og europeiske språk) om et nytt bachelorprogram med arbeidstittelen “Språk og samfunn”. Bachelorgraden vil ha forskjellige studieretninger, og samfunnsøkonomi vil ha en egen studieretning i samarbeid med tysk.

Studieretningen skal gi en unik dobbeltkompetanse gjennom et integrert studieløp som kombinerer studiet av tysk og samfunnsøkonomi. Kunnskapen formidlet gjennom denne graden skal sikre en omfattende kvalifikasjon i begge fagene, noe som er ettertraktet i arbeidslivet. Studentene vil kvalifisere til mastergrad i tysk eller samfunnsøkonomi etter endt bachelorgrad. Søknaden om opprettelsen av studieprogrammet er sendt til universitetsstyret med tilbakemelding juni 2025.

Innhold i emnene

Vi har opprettet arbeidsgrupper i mikro, makro og metode for å sikre kvalitet og sammenheng i de obligatoriske emnene. Gruppene skal møtes minst en gang i året. Det foregår også mye uformelt arbeid og samarbeid med å revidere både innhold.

Vi har få emner med hjemmeeksamen på instituttet. Vi hadde naturligvis en økning under pandemien, men etter KI har vi besluttet å ha skoleeksamen på de aller fleste emnene. På sikt kan det bli aktuelt å ha flere hjemmeeksamener igjen, men vi er ennå avventende.

Det skal også opprettes et nytt valgfritt emne i anvendt spillteori på bachelornivå, med oppstart våren 2026. Grunnlaget for dette er kommentert nærmere under gjennomgangen av bachelorprogrammet.

Form på undervisningen

Studentene har etterspurt mer trening i å skrive tekster og presentere faglig innhold. Vi har ikke obligatorisk oppmøtekrav på undervisningen, men en obligatorisk innleveringsoppgave. Det er avdekket lavt oppmøte på seminarundervisningen i stort sett alle emner. Vi har en pågående diskusjonssak i programrådet om hvordan vi kan forbedre studentenes utbytte av seminarundervisningen, og dermed øke oppmøtet. Vi ønsker å øke deltakelse i seminarene uten å ty til obligatorisk oppmøte, som ikke er ønsket, hverken fra studentene eller instituttet.

I det avsluttende bacheloremnet ECON3010 hadde emneansvarlig Tone Ognedal et eksternt presentasjonskurs fra byrået Speaklab. Det var medium oppmøte på kurset, men de som deltok på det syntes det var nyttig. Selv på slike tiltak strever vi med oppmøte til tross for tilrettlegging i timeplan og god markedsføring.

Læringsmiljø

Basert på UiO sin evaluering av vårt psykososiale læringsmiljø har vi nå tatt inn spørsmål om miljøet på studiet i evalueringsskjemaene, slik at vi kan se utviklingen og følge opp over tid.

Vi har hatt et prøveprosjekt for studentene på første semester der vi opprettet kollokviegrupper som hadde faglig oppfølging fra en seminarleder. Formålet var å skape et fundament for faglig samarbeid og et godt studiemiljø. Opplegget ble utarbeidet i samarbeid

med EILIN. Vi hadde tre samlinger i løpet av semesteret: En oppstartsamling, en hvor ferdige studenter kom på besøk (alumni) og en samling med eksamenshjelp. Samlingene var vellykkede, og vi kommer til å fortsette med dem. Det viste seg imidlertid å være vanskelig å få kollokviene til å fungere. Mange kom aldri i gang. Basert på tilbakemeldinger vil vi justere ordningen ved å legge til rette for kollokvier på ulike måter, men uten at vi oppretter kollokvier.

Vi vedtok i 2024 å tillate samarbeid om masteroppgaven. Første kull som har mulighet til dette vil levere masteroppgaven 2025 så vi har ikke noen erfaringer med tiltaket ennå. Dette er et tiltak flere studenter har etterspurt, og det kan spare veiledningsressurser på instituttet.

Rekruttering

Vi har et langsiktig mål om å bedre rekrutteringen til studiene våre, og har dette som et av pågående hovedtemaer i interne ledermøter. Vi tror at det er mange som får for dårlig informasjon av hva samfunnsøkonomistudiet inneholder og hva man kan jobbe med som samfunnsøkonom. Vi satser på forbedring av de tiltakene vi allerede har, som skolebesøksordningen, kontakt med lærer i videregående skole og bedre informasjon på programsider og andre steder hvor vi kan nå mulige søkere.

Skolebesøksordningen: I 2024 var det nedgang i antall skolebesøk, blant annet fordi vi var sent ute med å ansette nye skolebesøkere for vårsemesteret etter at de hadde sluttet. Det satte fokus på at ordningen er sårbar, og kan være avhengig av tett oppfølgning fra administrasjonen. Skolebesøkerne vi ansatte i 2024 falt begge fra. Vi har i slutten av 2024 ansatt tre flinke skolebesøkere for våren 2025.

Åpen Dag: Økonomisk institutt deltok som vanlig på Åpen dag med studenter på stand og mini-forelesninger. Nytt i 2024 var at vi byttet ut en forelesning med live-podkast med Økonomikompasset, der en alumn ble intervjuet. Det var godt oppmøte, så vi ønsker å videreføre live-podcasten. I forkant av Åpen dag var det vanskelig å rekruttere studenter, og det ble tydelig at vi framover bør kunne betale studenter for å stå på stand. Vi betalte i 2025.

Rekrutteringskampanje SV-fak: Instituttet deltok med BA ECON, BA ECDA og 5MA ECON på SV-fakultetets rekrutteringskampanje på nett. Det ble laget egne promoteringsvideoer for BA ECON og BA ECDA. For 5MA ble det laget en artikkel med studentintervju. Materiellet ble i ulik grad brukt på TikTok, Instagram og Snapchat.

Sosiale medier og alumni: Som en del av en bredere rekrutteringsprofil som ikke kun retter seg mot elever i videregående skole har instituttet satset mer på bruken av den sosiale medie-plattformen LinkedIn samt arbeidet med å gjøre alumni-nettverket mer relevant. Vi poster aktivt på Linkedin og videreformidler dessuten poster fra andre profiler, blant annet SV-fakultetet, i tilfeller der vi nevnes.

Frafall/gjennomføring/poengproduksjon (FGP)

Det er selvsagt et mål å redusere frafall og øke poengproduksjon og gjennomføringen på studiet. For å vite hvilke tiltak vi kan treffe trenger vi å vite hvordan ulike faktorer påvirker frafall, poengproduksjon og gjennomføring. Professor Edwin Leuven har sagt ja til å analysere dette, og det var planlagt gjennomført i 2024. Arbeidet har imidlertid ikke kunnet komme i gang fordi han ikke har fått tilgang til å bruke dataene

Når analysen foreligger får vi forhåpentligvis et bedre grunnlag for å se hvilke tiltak som kan ha en effekt. Inntil videre jobber vi som nevnt med tiltak som vil bedre innhold og form på undervisningen, og som derfor trolig også vil ha en god effekt på målene om å redusere frafall og øke poengproduksjon og gjennomføring

Evaluering

Praksisen har vært at emneansvarlig gjennomfører evalueringen selv ved å publisere skjema og oppsummere resultatene i en rapport. Generelt har vi slitt med å få gjennomføringsandelen fra emneansvarlig på 100%. Når programledelsen har purret på de det gjelder er det nær eksamenstid i semesteret, og studentene fokuserer på det. Med disse erfaringene over flere semestre har vi besluttet å innføre en sentralisert emneevaluering med standardiserte rapporter. Studieadministrasjonen sender ut evalueringsskjema til hver enkelt student på hvert emne og sender også påminnelse om å fylle ut.

Svarprosenten fra studentene er lav, men fra de evalueringsrapportene vi har fått inn er studentene stort sett fornøyd med undervisningen, men at det er rom for forbedringer i noen emner. Det var ingen tegn til sviktende kvalitet, og på flere emner uttrykker studentene stor grad av tilfredshet.

Hovedtrekk i rapporten

- Emneporteføljeprosessen har ført til en evaluering av emnetilbudet, emner med lav studentgjennomføring blir lagt ned.
- Instituttet har sendt søknad om opprettelse av nytt bachelorprogram i Økonomi og datavitenskap.
- Instituttet er med i to tverrfaglige samarbeid; studieretningen matematikk og økonomi i lektorprogrammet, og studieretningen “tysk og økonomi” i bachelorgraden “Språk og samfunn” ved HF.
- Kontinuerlig arbeid med å øke deltakelse og aktivitet på seminarene. Vi strever med lavt oppmøte på undervisning uten obligatorisk oppmøte.

- Instituttet hadde et prøveprosjekt på første semester; kollokvieordning med faglig veiledning.
- Fokus på rekruttering på lavere grad: gjennomgå nettsidetekster, tettere oppfølging av skolebesøksordningen, betale studenter for å stå på stand på Åpen dag.
- Større arbeid med å analysere data for frafall/gjennomføring og studiepoengsproduksjon i regi av Edwin Leuven. Prosjektet står stille på grunn av problemer med tilgang til data.
- Tettere oppfølging av emneevalueringer fremover.

Programleders rapport for årsenhet og bachelorprogrammet i samfunnsøkonomi
– Tone Ognedal

a. Utviklingstrekk i programmet

Førstevalgsøkere per studieplass på BA har tatt seg opp siden covid-nedstengningen, fra 2,6 til 3,11. Poenggrenser (førstegangsvitnemål) har ligget stabilt de siste årene. Studiepoeng per student har de siste årene ligget mellom 40 og 44, med snitt nær 43.

Førstevalgsøkere per studieplass på årsenheten har økt de siste tre årene, men fra et bunnivå i 22. Poenggrenser (førstegangsvitnemål) har ligget litt lavere enn for BA. Studiepoeng per student på programmet ligger klart lavere enn på BA. En årsak kan være at det er en del som søker seg til årsenhet for å ta enkelte emner for å kvalifisere seg til master. De veiledes ofte til årsenheten dersom det er veldig usikkert på om de får plass på emnene våre i enkeltemneopptaket.

b. Pågående utviklingsarbeid i form av endringer i programplan og studieløp

Vi har det siste året brukt mye tid på arbeid med studieporteføljen. Som nevnt i undervisningsleders porteføljegjennomgang har vi utarbeidet et forslag til nytt bachelorprogram i makro og finans. Forslaget er vedtatt i Instituttstyret og Fakultetstyret og er nå til behandling i Universitetsstyret. Det nye programmet vil i stor grad bruke eksisterende emner, men det blir opprettet flere nye emner i finans. Planen er at finansemnene også kan tas av studenter på andre studieprogrammer, så lenge de har forkunnskapskravene.

Arbeidet med porteføljen og forventninger om mindre budsjetter har gjort det nødvendig å undersøke om det er emner som har så lav oppslutning at de kan kuttes. Vi må også kutte ned på bruk av eksterne undervisere, og dette kan medføre at vi må kutte emner eller sette dem på vent dersom vi ikke har interne som kan ta over. Det er flere heisemner som har vært i faresonen for å bli kuttet, men foreløpig har vi unngått dette.

Det er ønskelig å ha et langt bedre tilbud om anvendt spillteori på bachelornivå. Det er imidlertid ikke plass til mer av dette i de obligatoriske mikroemnene. Vi har funnet at den beste løsningen er å opprette et valgfritt emne i anvendt spillteori. Programrådet vedtok høsten 2024 å opprette et slikt kurs. Planlagt oppstart er våren 2026, med Tore Nilssen som emneansvarlig.

Annet utviklingsarbeid er stegvise endringer i eksisterende emner.

FS kode	Studieprogram	Kort beskrivelse av gjennomførte eller planlagte vesentlige endringer	Tidsperiode for endringen
SV1-ECON	Årsenhet i samfunnsøkonomi	Ingen vesentlige endringer 2024. Nytt bachelorprogram i makro og finans vil påvirke kurstilbudet. Nytt emne i spillteori under planlegging	Oppstart 2026

FS kode	Studieprogram	Kort beskrivelse av gjennomførte eller planlagte vesentlige endringer	Tidsperiode for endringen
SVB-ECON	Bachelorporgrammet i samfunnsøkonomi	Ingen endringer i 2024. Nytt bachelorprogram i makro og finans vil påvirke kurstilbudet. Nytt emne i spillteori under planlegging	Oppstart 2026

Programleders rapport for bachelorprogrammet i Økonomi og datavitenskap - Eivind Moe Hammersmark

a. Utviklingstrekk i programmet

Økonomi og datavitenskap (ECDA) startet opp høsten 2023 med 25 studieplasser, så det er begrenset med data som kan si noe om utviklingen over tid. Videre, siden ECDA er et helt nytt og lite program skal vi være forsiktige med å legge for mye vekt på de tallene vi har, som forventes å variere mye før programmet har satt seg skikkelig.

Det er ting som tyder på at enkelte studenter har brukt programmet til å sette sammen en ny bachelorgrad ved å bake inn emner de allerede har bestått, men vi regner med å se en normalisering fra og med neste år, blant annet som følge av at ECDA1000 har blitt obligatorisk. En av konsekvensene av denne bachelor-shoppingen er at ECDA3110, som egentlig går 6. semester og skulle avholdes første gang H25 måtte fremskyndes til H24.

Rekruttering og gjennomføring

Kullet H23: Programmet hadde 243 førstevalgssøkere – ti ganger så mange som antall studieplasser. Poenggrensen var på 51,5 (primærkvote), høyest av alle programmene på instituttet. 34 studenter fikk opptak, hvorav 22 studenter har sluttet og to studenter er ferdig med graden. Frafallet i det første kullet er altså betydelig.

Kullet H24: Søkertallene mer enn halverte seg, med 116 førstevalgssøkere. Poenggrensen økte imidlertid til 52,6. 28 studenter ble tatt opp, hvorav 6 har sluttet og én fullførte graden høsten 2024, mens en annen student har utsatt studiestarten til høsten 2025.

Poengproduksjon

Når vi ser på poengproduksjonen viser tallene fra 2023 en produksjon på 20,2 poeng for året som helhet. Dette er halvparten så stort som bachelor i samfunnsøkonomi, men skyldes at programmet ikke startet opp før H23. Poengproduksjonen økte til 36,3 poeng i 2024. Dette er fortsatt lavere enn samfunnsøkonomi, og kan delvis skyldes at studenter på bachelor-shopping antagelig etterspør færre studiepoeng. Vi forventer derfor å se en normalisering i 2025.

b. Pågående utviklingsarbeid i form av endringer i programplan og studieløp

FS kode	Studieprogram	Kort beskrivelse av gjennomførte eller planlagte vesentlige endringer	Tidsperiode for endringen
SVB-ECDA	Bachelor i økonomi og datavitenskap	STK-emner har fått lik status som valgfrie emner som MAT, IN og ECON.	Fra høsten 2024
SVB-ECDA	Bachelor i økonomi og datavitenskap	Vi har gjennomgått relevante valgfrie emner på oppbyggingssiden for studiet. Det gjelder ECON-, IN-, MAT- og STK-emner.	Fra våren 2025
SVB-ECDA	Bachelor i økonomi og datavitenskap	ECDA1000 ble opprettet som erstatning for ECON1210, for å skape en bedre kullfølelse. Emnet var valgfritt H24, og ble gjort obligatorisk fra og med H25.	Fra høsten 2024
SVB-ECDA	Bachelor i økonomi og datavitenskap	ECDA1000 skal følge forelesningene i ECON1210, men skal ha egne seminarer, obligatorisk oppgave og eksamen.	Fra høsten 2025
SVB-ECDA	Bachelor i økonomi og datavitenskap	ECDA1000 skal i likhet med ECON1210 være et godkjent forkunnskapskrav for ECON3150.	Fra høsten 2024
SVB-ECDA	Bachelor i økonomi og datavitenskap	Vi jobber med å få på plass samarbeidsavtalen mellom ØI, MI og IFI. Det gjenstår å bli enige om hvilke emner som skal gi garantert opptak for ECDA-studenter.	Fra våren 2025

Programleders rapport for Master in Economics (2-årig) og Master i samfunnsøkonomisk analyse (5-årig)
- Halvor Mehlum

a. Utviklingstrekk i programmet

Studiepoengsproduksjonen på 2-årig master har tatt seg noe opp siden 2023. I 2024 tok studentene om lag 24 studiepoeng per semester mens de i 2023 tok 22 studiepoeng. Antall avlagte grader gikk noe ned fra 55 i 2023 til 50 i 2024. Studentene på 5-årig master har beholdt sin studiepoengsproduksjon på 22 studiepoeng, mens antall avlagte grader var 19, som er stabilt fra 2023. Gjennomføringstallene viser at 66 prosent av 2-årig masterstudentene gjennomfører innen tredje året. Over tre år betyr dette at 87 prosent går videre til neste år. For 5-årig viser tallene at 40 prosent gjennomfører innen sjette året. Over seks år betyr dette at 86 prosent hvert enkelt år går videre til neste år. Gjennomføringsraten må altså sees i sammenheng med lengden på programmet og de to gjennomføringsratene i de to masterprogrammene er omtrent like.

Søkertallene til 2-årig master har gått noe ned og antall 1.prioritetssøkere per studieplass er 4.6. Av 90 tilbud møtte 80 og samtlige studieplasser ble fylt opp. Søkertallene til 5-årig master er om lag uendret over de siste årene med 2 1. prioritetssøkere pr studieplass. Minimum poenggrense lå høsten 2024 på 45.2 og samtlige 39 studieplasser ble besatt ved oppmøte.

Utveksling: De siste årene har mellom 7 og 10 av 2-årig masterstudentene hatt opphold utenlands. Dette ser ut til å være et stabilt nivå etter en oppgang etter opphevelse av covid-restriksjonene.

Emneevalueringer: Om lag 2 av 3 masteremner fullførte komplett evaluering i 2024. Vi har slitt med å få denne gjennomføringsandelen opp til 100 prosent. Når vi i programledelsen purrer på uteblitt evaluering er semesteret nær over og det å gjennomføre evaluering når studentene sitter med eksamensforberedelse har ikke vist seg fruktbart. Vi har derfor fra i 2025 innført sentralisert emneevaluering med standardiserte rapporter og utsendelse og påminnelse utsendt fra administrasjonen til hver enkelt student på hvert enkelt emne. Men dette gjelder altså fra 2025. I 2024 registrerer vi at det gjøres mye godt arbeid i hvert enkelt emne og at studentene kommer med ros og noe ris. Alle emneansvarlige, som leverte rapport, har tatt hensyn til minus-punktene og har konkrete forslag til forbedringer.

b. Pågående utviklingsarbeid i form av endringer i programplan og studieløp

FS kode	Studieprogram	Kort beskrivelse av gjennomførte eller planlagte vesentlige endringer	Tidsperiode for endringen
SVM5-ECON SVM2-ECON	Samfunnsøkonomisk analyse Economics	Vurdering av generelle kompetansekrav i matematikk. Hvor mye matematikk skal tas i de obligatoriske emnene og hvor mye skal taes i de emnene som bruker denne matematikken?	2025-2026
SVM5-ECON SVM2-ECON	Samfunnsøkonomisk analyse Economics	Sentralisert administrasjon av studentevalueringer av undervisningen. Sentralt utformet skjema. Sentralt utsendt skjema med individuell purring.	Første fase 2025 Andre fase (med utforming av rapportgenerering og krav til egenrapport) 2026.
VM5-ECON SVM2-ECON	Samfunnsøkonomisk analyse Economics	Forslag om å skrive masteroppgave (ECON4091) i samarbeid (to stk)	Fra våren 2025
SVM5-ECON SVM2-ECON	Samfunnsøkonomisk analyse Economics	Fire valgfrie emner ble nedlagt på grunn av lav studentaktivitet, og/eller manglende ekspertise på tema.	Fra høsten 2025.